

ATT STARTA KRIG SKA VARA STRAFFBART

STÅ UPP FÖR FRED TILLSAMMANS MED OSS!

QUIZ

FN:S ARBETE MOT KRIGSBROTT

INSTRUKTIONER

Låt eleverna lära sig mer om FN:s arbete mot krigsbrott genom att delta i detta quiz bestående av 8 frågor. I facit som finns på sista sidan finns kort fakta om varje rätt svar.

Quizet går att genomföra individuellt eller i grupp.

Tid: 20 min

FRÅGA 1

Krigsbrott är brott mot den internationella humanitära rätten som även kallas krigets lagar. Vilket alternativ är inte ett krigsbrott?

- a) En soldat skjuter en annan soldat i strid
- b) En soldat uppmanas att skjuta mot en grupp civila
- c) Ett samhälles skolor och sjukhus bombas

FRÅGA 2

Vad är folkrätten? Regler och principer om hur...

- a) De globala målen ska prioriteras i Sverige
- b) Folkracing ska arrangeras
- c) Stater ska agera gentemot varandra

FRÅGA 3

Vad är skillnaden mellan den internationella brottmålsdomstolen (ICC) och den internationella domstolen, International Court of Justice (ICJ)?

- a) ICC väcker åtal medan ICJ dömer
- b) ICC åtalar individer för brott medan ICJ löser tvister mellan stater
- c) ICC är ett FN-organ medan ICJ är ett EU-organ

FRÅGA 4

Vilket av dessa länder är idag INTE medlem i Internationella brottmålsdomstolen (ICC)?

- a) Ryssland
- b) Sverige
- c) Venezuela

FRÅGA 5

ICC:s domare har utfärdat arresteringsorder mot 49 personer. Vilken av dessa personer finns med på listan?

- a) Nordkoreas högsta ledare Kim Jong-Un
- b) USA:s president Donald Trump
- c) Israels premiärminister Benjamin Netanyahu

FRÅGA 6

Internationella brottmålsdomstolen (ICC) och internationella domstolen (ICJ) har sitt säte i samma land, vilket?

- a) Italien
- b) Nederländerna
- c) Kanada

FRÅGA 7

ICC fokuserar på fyra internationella brott. Ett av brotten handlar om att starta krig mot ett annat land och beskrivs som: "planering, förberedelse, inledande eller utförande av ett anfallskrig på ett sätt som bryter mot FN:s stadga". Vad kallas detta brott med ett annat namn?

- a) Brott mot mänskligheten
- b) Folkmord
- c) Aggressionsbrott

FRÅGA 8

USA:s president har kritiserat ICC och försöker försvåra domstolens arbete genom att utfärda ekonomiska sanktioner mot domstolens domare. Hur kan detta försvåra deras vardag?

- a) De får inte göra affärer med, eller vara kunder hos, amerikanska företag, t.ex. kan de inte använda amerikanska betalkort eller resa med amerikanska flygbolag.
- b) De får inte uttala sig negativt om USA i media
- c) De måste välja amerikanska produkter i sitt uppdrag, t.ex. måste de bo på amerikanskägda hotell.

FACIT

FRÅGA 1: a

Svar: Den internationella humanitära rätten reglerar vilka stridsmetoder och stridsmedel man får använda. Den finns till för att minska lidandet under konflikter. Att skjuta mot civila samt bomba civila objekt strider därför mot den internationella humanitära rätten och är krigsbrott.

FRÅGA 2: c

Svar: Folkrätten är baserad på internationella överenskommelser (traktater) och oskrivna rättsliga regler (sedvanerätt). Inom folkrätten ingår bland annat internationell humanitär rätt (krigets lagar), de mänskliga rättigheterna och internationell straffrätt. Folkrätten kräver respekt för FN-stadgan.

FRÅGA 3: b

Svar: Internationella domstolen (ICJ) är FN:s främsta rättsliga organ och har som uppgift att försöka lösa tvister mellan stater. Internationella brottmålsdomstolen (ICC) är en oberoende internationell organisation som åtalar individer för *brott mot mänskligheten, folkmord, krigsförbrytelser* och *aggressionsbrott*. Domstolen får enbart utöva jurisdiktion över stater anslutna till ICC.

FRÅGA 4: a

Svar: Ryssland tillsammans med bland annat USA, Kina, Turkiet och Indien är idag inte medlem i ICC. Bland de som är medlemmar finns hela Sydamerika och alla länder i EU. Idag är Venezuela fortfarande medlem i domstolen, men har nyligen meddelat att man vill gå ur.

FRÅGA 5: c

Svar: 21 november 2024 utfärdade ICC en arresteringsorder mot Benjamin Netanyahu som anklagas för krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten. Israel är inte medlem i ICC och Palestina är inte en erkänd medlemsstat i FN. Men sedan 2015 är Palestina erkänt och anslutet som statspart till ICC, vilket gör att domstolen har jurisdiktion över att utreda brott begångna i Gaza, på Västbanken och Östra Jerusalem. Samt brott begångna av palestinska medborgare i till exempel Israel.

FRÅGA 6: b

Svar: Både ICC och ICJ finns i Haag i Nederländerna.

FRÅGA 7: c

Svar: Förutom *aggressionsbrott* inriktar sig ICC på tre andra brott. *Folkmord* vilket innebär handlingar med avsikt att förgöra en nationell, religiös eller etnisk grupp, *brott mot mänskligheten* vilket är brott som systematiskt begås mot civila samt *krigsförbrytelser* vilket innebär brott mot internationell humanitär rätt som begås mot civila eller soldater. Aggressionsbrottets slutgiltiga definition bestämdes år 2010 och sedan 2018 kan ICC döma ledare för detta.

FRÅGA 8: a

Svar: Den 6:e februari 2025 införde Trump sanktioner mot ICC:s domare. Detta hindrar amerikanska företag från att ha affärer med domarna och försvårar därmed deras vardag. Under hösten 2025 antogs en resolution i FN:s generalförsamling som kritiserade sanktionerna där 94 stater röstade för förslaget och 10 emot.